

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Witold
Nazwisko: Marchelski
Miejsce urodzenia: Wysokie Mazowieckie
Data urodzenia: 01-04-1926
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Zofia
Dodatkowe informacje:
Uzupełnienia/sprostowania:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Witold Marchelski występuje jako "członek i łącznik NZW na terenie pow. Wysokie Mazowieckie" (wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach operacyjnych UB z PUBP Wysokie Mazowieckie i WUBP w Białymstoku z lat 1948-1954 zarejestrowanych jako "Sprawa obiektowa krypt. >Nil<". Sprawa ta dot. rozpracowania członków i byłych członków partyzanckich oddziałów i struktur NZW podległych Komendzie Powiatowej NZW krypt. "Mazur" (obejmującej w latach 1945-1949 tereny pow. Wysokie Mazowieckie i część terenów powiatu Łomża). Akta te zawierają m.in. plany rozpracowania struktur i członków Komendy Powiatu NZW krypt. "Mazur", raporty o przebiegu rozpracowania, charakterystykę agentury użytej do rozpracowania grup NZW, wykaz członków Komendy Powiatowej NZW, spis członków NZW przebywających w więzieniu, wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska w NSZ/NZW na terenie pow. Wysokie Mazowieckie, schematy organizacji i łączności ww. Komendy NZW, spisy "figurantów" rozpracowania i wykazy członków NZW. Witold Marchelski, "syn Stanisława i Zofii, ur. 1 IV 1926 r.", figuruje w raporcie UB z PUBP Wysokie Mazowieckie datowanym 31 marca 1954 jako "były członek nielegalnej organizacji NZW, który piastował funkcję łącznika" i który "w marcu 1954 r. powrócił z więzienia w Rawiczu, w którym odbywał karę".</p>	<p>IPN Bi 011/18 (158/IV).</p>	

Witold Marchelski figuruje jako "skazany" na karę śmierci żołnierz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW), razem z kilkudziesięcioma innymi skazanymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego zbrojnego podziemia, w sprawozdaniach z działalności Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Białymstoku za okres od dn. 31.08.1946 do dn. 31.12.1946. Te sprawozdania dot. między innymi skazania w trybie doraźnym na karę śmierci, jesienią 1946, kilkudziesięciu żołnierzy i współpracowników AK-AKO, NSZ i NZW, w tym m.in. Witolda Marchelskiego, syna Stanisława i Zofii. Na str. 159a tych akt zamieszczono fotokopię dużego obwieszczenia prokuratury - informującego o skazaniu ww. członków zbrojnego podziemia. W obwieszczeniu dot. Witolda Marchelskiego napisano między innymi, że ww. był członkiem "nielegalnej organizacji NZW do 27 września 1946 r." i tego dnia "wraz z innym członkiem tej organizacji, przewożąc archiwum sztabu NZW, w czasie zatrzymania go przez wojsko otworzył ogień po żołnierzach z posiadanej broni palnej".

IPN Bi 184/8 (13/46).

Witold Marchelski figuruje razem z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego zbrojnego podziemia - skazanymi na karę śmierci - w aktach UB z WUBP w Białymstoku z roku 1946 zatytułowanych "Obwieszczenia o karze śmierci 1946 r.". Te obwieszczenia UB i wojskowej prokuratury w Białymstoku dot. przede wszystkim skazania w trybie doraźnym na karę śmierci w roku 1946 oraz pozbawienia praw publicznych i obywatelskich na zawsze kilkudziesięciu żołnierzy i współpracowników AK-AKO, NSZ i NZW, w tym m.in. Witolda Marchelskiego. Na str. 6 tych akt zamieszczono fotokopię dużego plakatu - obwieszczenia informującego o skazaniu ww. członków zbrojnego podziemia.

IPN Bi 033/7.

Witold Marchelski występuje jako "członek bandy >Burego<" (tj. partyzanckiego oddziału AK i następnie NZW pod dowództwem kpt. Romualda Rajsa pseud. "Bury") w aktach UB z Wydz. III WUBP w Białymstoku z lat 1945-1953 zarejestrowanych jako "Akta rozpracowania obiektowego kryptonim >Łupaszko<" (występuje w nich wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami niepodległościowego podziemia). Akta te dot. głównie spraw ustalenia miejsc zamieszkania i pobytu byłych członków, współpracowników i tzw. (przez UB) meliniarzy już rozbitego przez siły UB i KBW (w 1947 i 1948 roku) oddziału pod dowództwem mjr Zygmunta Szendzielarza pseud. "Łupaszko", a także oddziału NZW pod dowództwem kpt. Romualda Rajsa oraz "rozpoznania" utrzymywanych przez nich "kontaktów i powiązań". Akta te zawierają m.in. meldunki, raporty i sprawozdania UB o działalności partyzanckich oddziałów pod dowództwem "Wiktora", "Młota", "Jaskółki", "Lufy", "Zygmunta", "Burego", "Rekina" i innych w latach 1945-1948.

IPN Bi 07/1522 t. 3 (2282/III).

Witold Marchelski pseud. "Zośka" figuruje jako oskarżony "członek i łącznik NZW na terenie pow. Wysokie Mazowieckie" (wraz z kilkoma innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku. Witold Marchelski był oskarżony o przynależność do "nielegalnej organizacji", tj. do Narodowego Zjednoczenia Wojskowego oraz do zbrojnego leśnego oddziału NZW na terenie pow. Wysokie Mazowieckie w okresie od dnia 6 maja 1946 do chwili zatrzymania go, tj. do dn. 27 września 1946. A także o to, że był "aktywnym członkiem NZW", "posiadał zdatną do użytku broń palną i amunicję" i brał udział w kilku zbrojnych akcjach NZW. Te akta sądowe zawierają między innymi protokoły przesłuchań Witolda Marchelskiego, a także akt jego oskarżenia. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dn. 10.10.1946 Witold Marchelski (wówczas 20-letni) został skazany w trybie doraźnym na karę śmierci i "utrata praw na zawsze". Karę tę zmieniono następnie, po zastosowaniu ustawy o amnestii, na karę dożywotniego więzienia, a w dn. 29 stycznia 1954 na karę 8 lat więzienia.

IPN Bi 212/379 (Dr 83/46).

Witold Marchelski występuje jako skazany, razem z kilkoma tysiącami innych skazanych żołnierzy i współpracowników antykomunistycznego zbrojnego podziemia i cywilnego ruchu oporu, w aktach - ewidencyjnych zapisach Centralnego Więzienia w Rawiczu z lat 1950-1951 zatytułowanych "Księga główna więźniów".

IPN Po 3/38 (19/165).